

BUDAPESTI MŰSZAKI ÉS GAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM
GÉPÉSZMÉRNÖKI KAR
MECHATRONIKA, OPTIKA ÉS GÉPÉSZETI INFORMATIKA TANSZÉK

KREINICKER GÁBOR
NANOMŰHOLDOK ORIENTÁCIÓ
MEGHATÁROZÁSA

Témavezető:

Pál András
???

Konzulens:

Dr. Nagy Balázs Vince
egyetemi docens

Budapest, 2022.

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	1
2. Hardver	2
3. Szimuláció	7
3.1. Szoftveres szimulálás	7
3.2. Hardveres szimulálás	9
4. Képfeldolgozás	13
4.1. Napkeresés	13
4.1.1. Iterációs megoldás	13
4.1.2. Subpixel	14
4.1.3. Szomszédos pixel módszer	14
4.2. Földkeresés	15
4.2.1. Intervallum felező módszer	15
4.2.2. Keret módszer	16
5. Adatfeldolgozás	18
5.1. Kvaternió generálás	19
5.2. Bázis transzformáció	20
6. Összefoglalás	22
Irodalomjegyzék	23

1. fejezet

Bevezetés

A Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont (CSFK) Konkoly-Thege Miklós Csillagászati Intézetével együttműködve célunk egy infraszenzoros műhold orientáció meghatározó rendszer fejlesztése.

Kisméretű, úgynevezett nanoműholdak esetében jelenleg még számos nyitott kérdést tartogat az orientációnak – azaz a műhold térbeli helyzetének – nemcsak a stabilitása, hanem a meghatározása is. Ugyanis ezek Föld körüli pályára állásuktól kezdve általában irányíthatatlan módon forognak, mely megnehezíti a tudományos mérések végzését vagy akár az adatok Föld-irányú továbbítását.

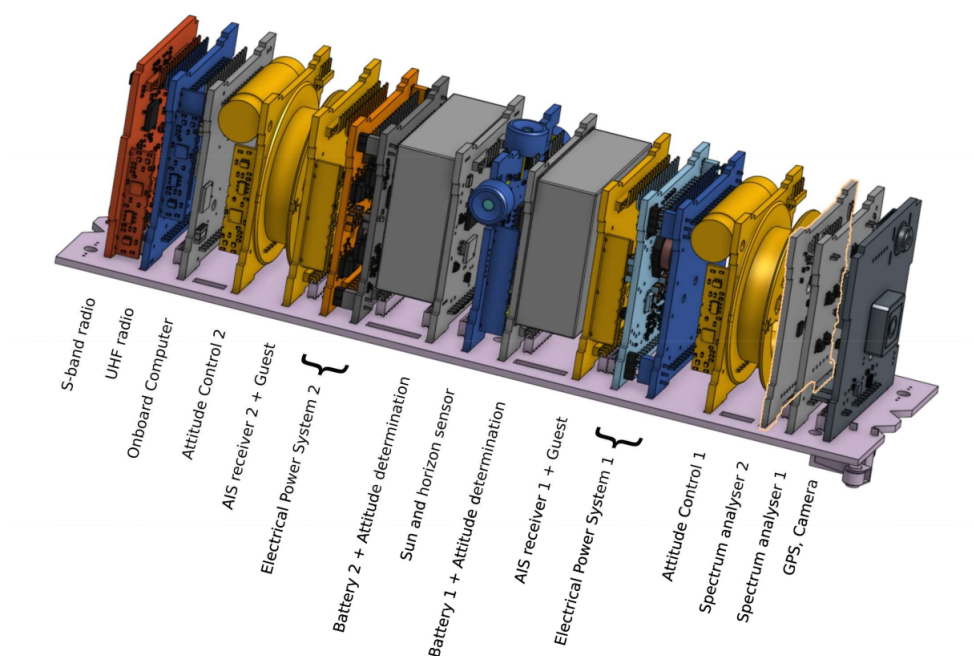
Ahhoz, hogy stabilizálni tudjuk egy műhold helyzetét, ismernünk kell annak megváltozását is. Ezt tehetnénk magnetométerrel, amely a Föld mágneses teréhez képest határozza meg az orientációt. Azonban ez önmagában nem elegendő, ugyanis ezzel a három szabadsági fokból csak kettőt tudunk meghatározni, amely nem definiálja egyértelműen az orientációt. Egy olyan megoldáson dolgozunk, amely képfeldolgozást alapul véve képes meghatározni a műhold térbeli helyzetét.

2. fejezet

Hardver

Jelenleg az MRC-100 nevű, BME-s fejlesztésű műholdra készítjük az első, infra szenzoros orientáció-meghatározó rendszerünket. Ez a rendszer lesz felelős azért, hogy orientáció adatokkal lássa el a műholdat, amely ennek köszönhetően a benne megfelelően elhelyezett tekercsekkel stabilizálni, módosítani tudja térbeli helyzetét.

Az általunk fejlesztett áramkör a műhold közepén fog elhelyezkedni (1. ábra). Itt négy darab infra kamera kapott helyet, egymással 90° -os szöget bezárva, párhuzamosan a műhold oldalaival, ezzel maximalizálva a belátott égboltot. Ez az áramkör több részre bontható, melyek közül azokat emelném ki, amelyekkel tüzetesebben foglalkoztam.

1. ábra Az MRC-100 műhold felépítése[1]

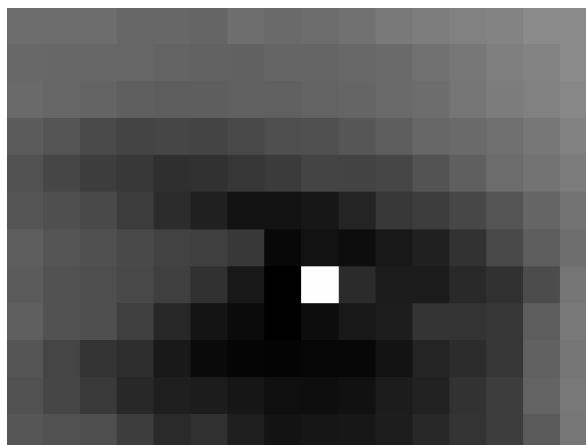
Maguk a szenzorok MLX90641 [2] típusú távoli infra tartományban érzékelnek. Felbontásuk csekély, 16×12 pixel, azonban hatalmas a látószögük, $110 \times 75^\circ$, így nagy a lefedettségük. Ezen tulajdonságainak és kis fogyasztásának köszönhetően ideálisnak találtuk a kitűzött cél elérésére.

Teszteltünk ugyanebbe a családba tartozó MLX90640 szenzort is, amely felbontása 32×24 pixel. Ezek is jól működtek, azonban energiaigénye miatt maradtunk a kisebb felbontású érzékelő mellett.

2. ábra Az alkalmazott MLX90641 infraszenzorok[2]

A szenzorok olvasására STM32F072 [3] típusú mikrokontrollert alkalmazunk, mely már bizonyított a GRBApha [4] esetén, úrbéli alkalmazások terén. Ennek szintén alacsony energiaigénye, valamint nagyobb tranzisztormérete - mely a különböző sugárzások ellen ad nagyobb védelmet - ad igazán kedvező lehetőségeket. Ennek azonban az az ára, hogy jóval kisebb erőforrás áll rendelkezésre.

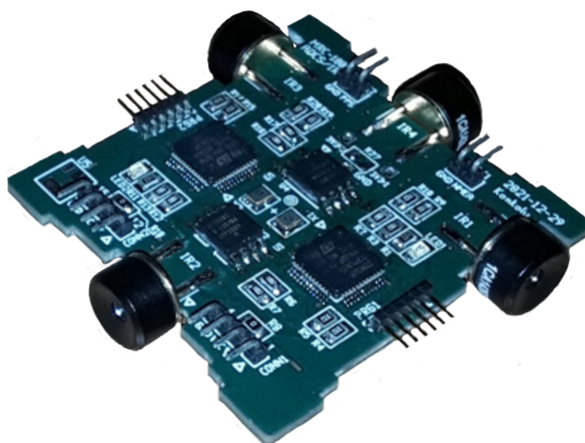

3. ábra Egy szenzorral készített szabadtéri kép a Napról

Így az egyik legnagyobb feladat a leghatékosabb szoftver elkészítése, hogy minden a lehető legjobban üzemeljen. Ugyanis ennek az áramkörnek a következő feladatokat kell ellátnia:

1. Infra szenzorok olvasása:

Ezek a kamerák I²C protokollt alkalmazva kommunikálnak a mikrovezérlővel. Egy mikrovezérlő egyszerre két szenzort tud maximális sebességgel olvasni, így két mikrovezérlőt alkalmazunk. Közvetlen memória hozzáférést alkalmazva (Direct Memory Access, DMA) sikerült 16 Hz-en tartósan üzemeltetni ezeket, amely biztosan elegendő, figyelembe véve a lehetséges maximális szögsebességeket.

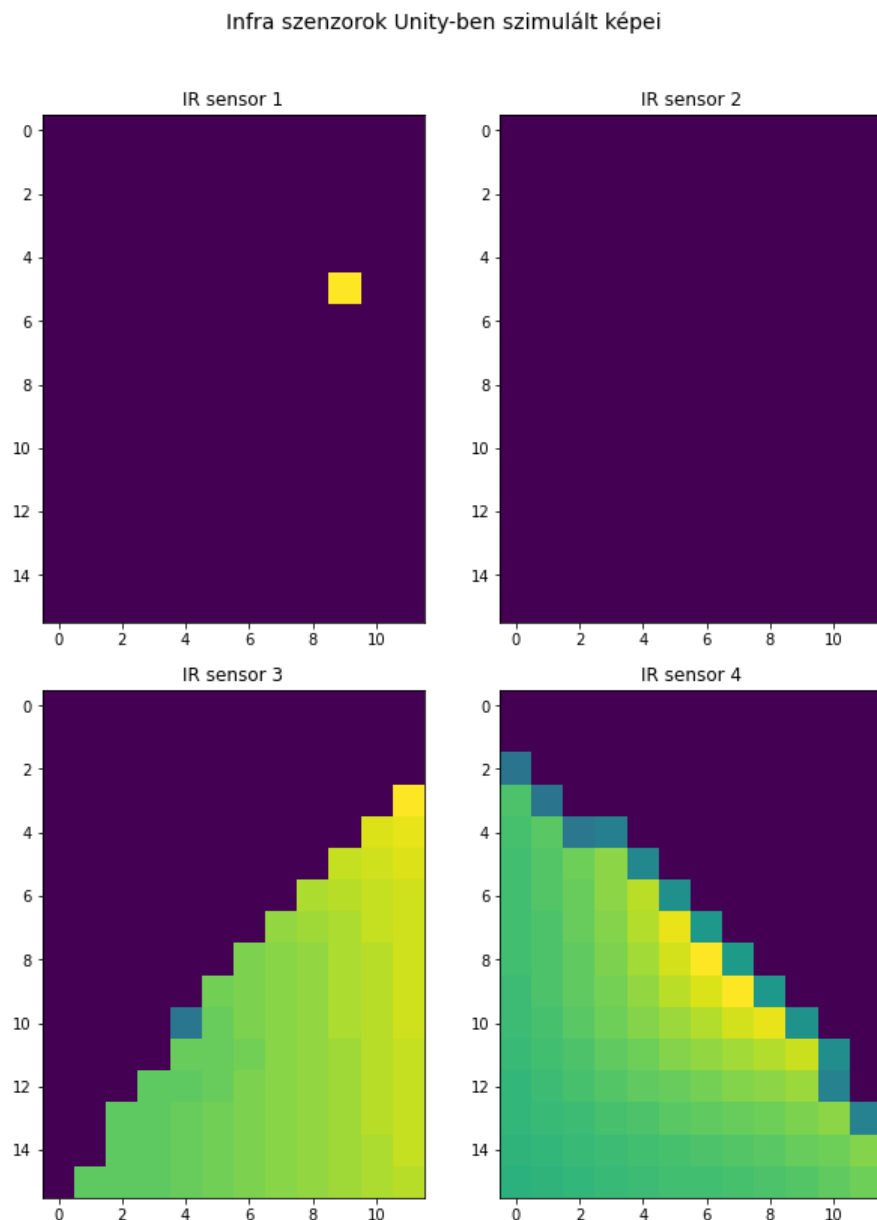

4. ábra Az általunk fejlesztett egység egyik prototípusa

2. Beolvasott 16×12 pixeles kép feldolgozása, Föld és (amennyiben látható) Nap detektálása. A következő lehetőségek fordulhatnak elő egy szenzor képein:

- A kamera semmit sem lát:
Ekkor semmit nem tudunk felhasználni, a képen csak termikus zaj jelenik meg. Szimulációink szerint olyan lehetőség azonban nem fordulhat elő, hogy egyik szenzor se lásson semmit, ugyanis a pályamagasság kellően alacsony, és a látószög kellően nagy ahhoz, hogy valamelyik kamerán minden esetben látszódjon a Föld.
- A kamera képén látszik a Föld:
Ekkor meg tudjuk határozni a Föld normálisát a detektáló szenzor koordináta rendszerében.

- A kamera képén látszik a Nap:
Ekkor meg tudjuk határozni a szenzor-Nap vektort. A szimulációink alapján egy keringési periódus (≈ 90 perc) során az esetek körülbelül 30%-ában nem látható a Nap, ugyanis azt a Föld kitakarja. Ez ellen sajnos nem tudunk mit tenni, azonban megfelelő idő után ezekben az esetekben is jól meg tudjuk becsülni az orientációt korábbi adatok alapján.
- A kamera képén látszik a Föld és a Nap is:
Ekkor mindkét vektor meghatározható

5. ábra Saját szimulációban előállított képek

3. Orientáció meghatározása

Ez az egyik legkritikusabb része az egész rendszernek. A négy szenzor által detektált objektumokból kapott vektorokat kell valamilyen formában összefüggésbe hozni a műhold orientációjával. Egyrészt a szenzorok saját koordináta rendszerében meghatározott vektorokat kell áttanszformálni a műhold saját koordináta rendszerébe. Ebből lesz egy térbeli pozíciónk, azonban ez még határozatlan, ugyanis csak a műhold-Föld és műhold-Nap vektorok ismertek.

Ezért alkalmazzuk a TLE adatokból[5] nyert Föld-műhold és Föld-Nap vektorokat, amelyből az utóbbi közelíthető a műhold-Nap vektorral, ugyanis a Föld-műhold távolság elhanyagolhatónak tekinthető a Föld-Nap távolsághoz képest.

Ezeknek köszönhetően már határozottá válik a rendszer, és ismertté válik az orientáció.

4. Orientáció adatok továbbítása a műhold további rendszerei felé.

A feladat ezen részével nem foglalkoztam.

3. fejezet

Szimuláció

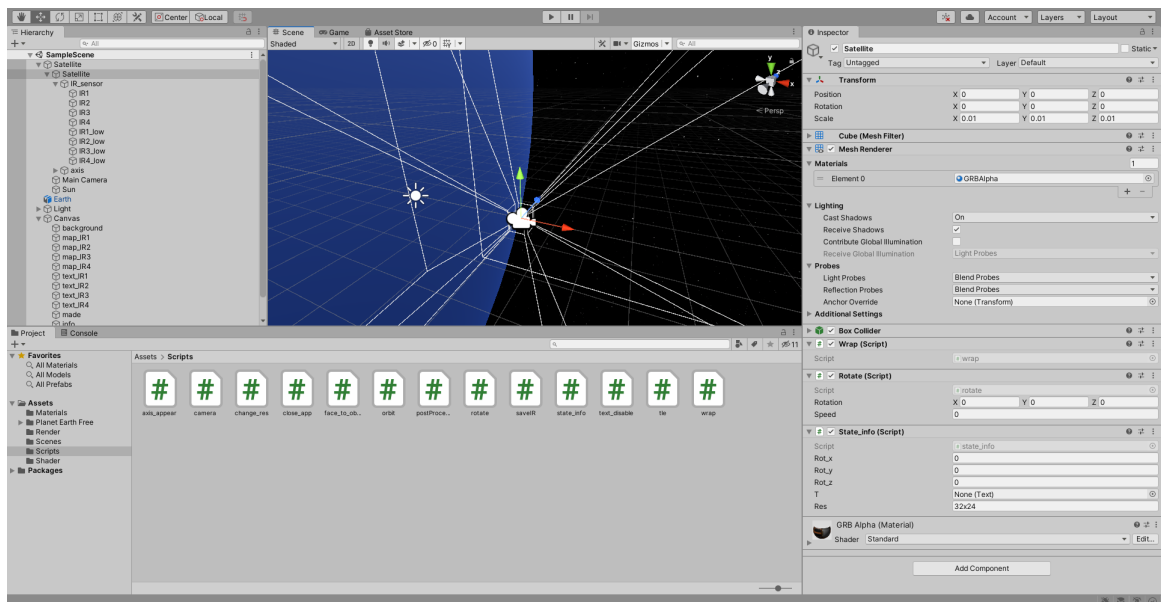
Ahhoz, hogy tesztelni tudjuk a képfelismerő algoritmusainkat, szükségünk van adatokra, azonban valódi, űrben készült képek nem állnak rendelkezésünkre.

Mivel ismerjük a műhold pályamagasságát (TLE adatokból), illetve az infra kamera különböző paramétereit, mint a felbontás és látószög, így meg tudjuk becsülni egy, a műholdon készült kép jellegét. Ennek megfelelően két fő hőforrás van, amelyet a műhold szenzorai egyértelműen érzékelni tudnak: a Föld, mely egy összefüggő, enyhén fényes felületként, illetve a Nap, amely egy nagyon fényes pontként jelenik meg a kapott képen. Ezeknek az ismeretében több módszert is kipróbáltunk egy űrben készült kép imitálására.

3.1. Szoftveres szimulálás

Egyik megoldás a szoftveres képgenerálás. Próbáltunk python nyelven megírt programokkal képeket generálni, azonban különböző mozgásokat ezzel szimulálni nem tudtunk.

Ezért a Unity[6], elsősorban játékfejlesztő platform felé fordultunk. Ebben lehetőség van tárgyakat elhelyezni, egyszerűen mozgatni és különböző kameraszögeket megjeleníteni. Miután létrehoztuk a Föld és a műhold méretarányos statikus modelljét, elkészítettük a műhold orientáció módosító programkódját.

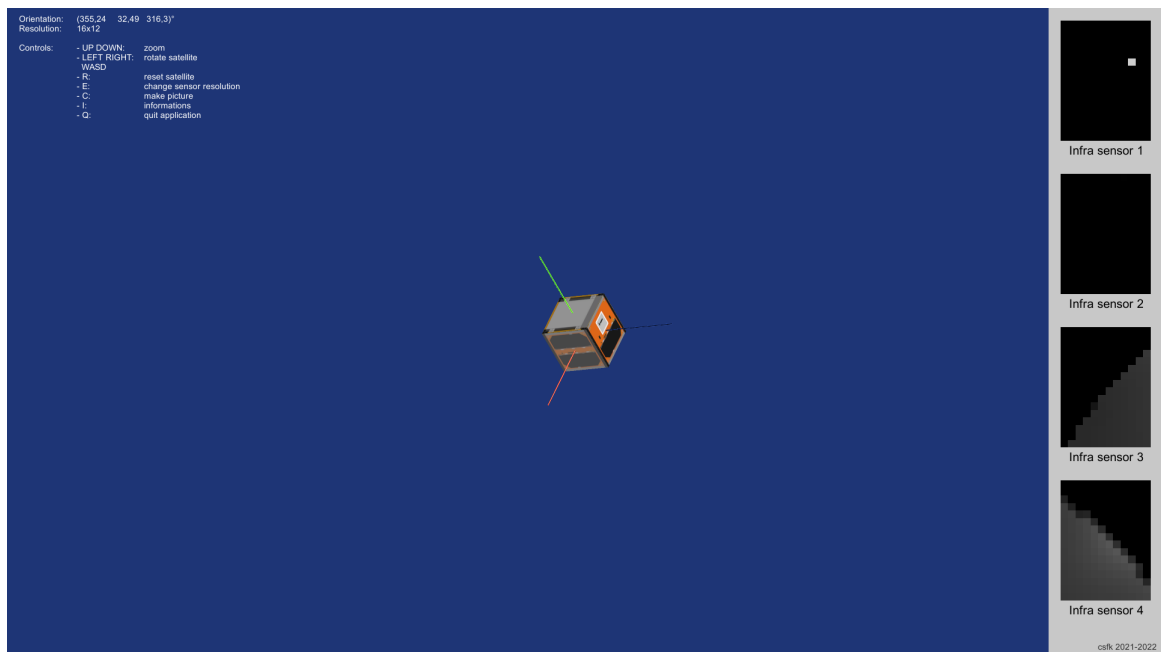

6. ábra Unity kezelőfelület

Ezután elhelyeztük a műhold modellen a négy kamerát annak megfelelően, ahogy majd a műholdon is hogy lesz elhelyezve. Beállítottuk ezek látószögét és felbontását, illetve mivel ezen a platformon nem tudunk infra kamerát szimulálni, így monokróm kamerát alkalmaztunk, és a Föld illetve a Nap textúrákat egyszerű színekre változtattuk úgy, hogy fekete-fehér képen a Nap jóval fényesebbnek tűnjön.

A kamerák által látott képeket fájlba mentjük úgy, hogy a képfrissítés megegyezzen a valódi kamerák képfrissítésével. Ezeket a fájlokat pedig valós időben tudjuk feldolgozni egy python programmal.

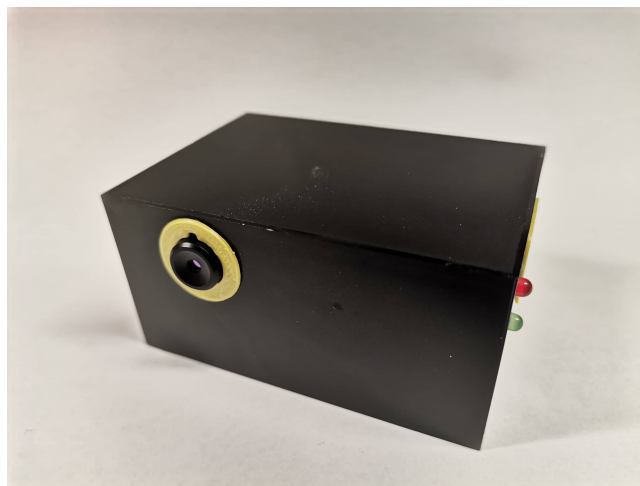
A Nap Földhöz képest vett pozícióját TLE adatokból ismerjük, így a szimulációban ezt is pontosan meg tudjuk jeleníteni. Ennek elsősorban a haszna a szimuláció pontosságának ellenőrzése más, már a Föld körül keringő műholdak TLE adatai alapján, illetve a felbocsátás után nyerhetünk képet a műhold kamerái által látottakról. Ezeknek megfelelően billentyűkkel tudjuk a műholdat forgatni, illetve a kamerák felbontásán is tudunk változtatni.

7. ábra A szimuláció futás közben

3.2. Hardveres szimulálás

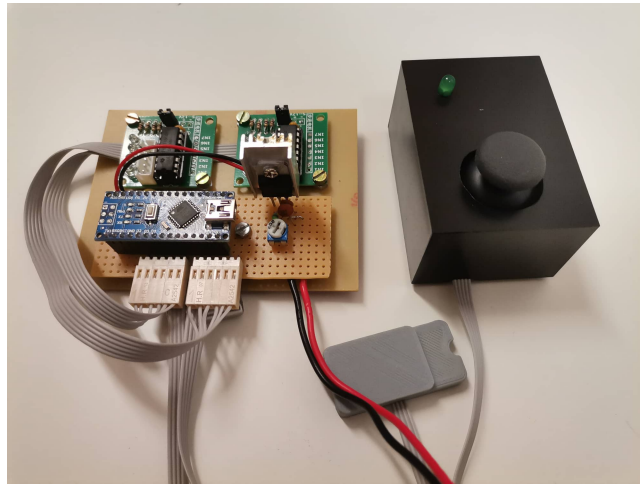
Másik megoldás a műholdra elhelyezni tervezett infra kamerákkal megegyező szenzorokkal képeket készíteni a Napról.

8. ábra A szabadtéri képek készítésére összerakott eszköz

Eleinte egy szabadban elhelyezett kamerával kezdtünk el képeket gyűjteni. Ezeknek a képeknek számos problémája van: a környezet hősugárzása is megjelenik a képen, ami a világűrben nem lesz jelen, így ez megnehezíti a képfeldolgozást, másrészt míg a Föld egyszeri körbefordulása 24 óra, addig a műhold keringési periódusa csak körülbelül 90 perc.

Második problémára a megoldás azt jelentette, hogy a kamerát mozgatjuk. Ahhoz, hogy ezt megfelelően tudjuk végrehajtani, szükség volt egy olyan eszközre, ami előre beprogramozott módon tudja forgatni a szenzort.

9. ábra A forgató rendszer vezérlő áramköre

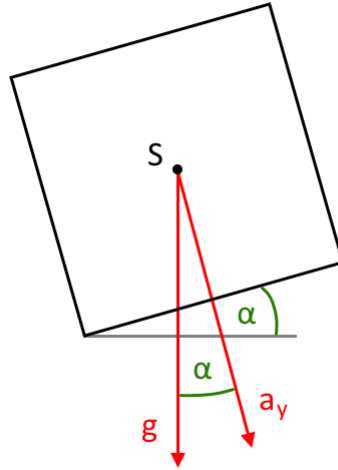
Ez az eszköz el is készült, egy Arduino Nano [7] vezérlésű, két szabadsági fokú állvány. A forgatásért két 28byj típusú léptetőmotor [8] felel. Van lehetőség előre beprogramozott, de akár manuális forgatásokra is egy joystick segítségével. A vízszintessel bezárt szöget egy MPU-9250 [9] IMU szenzor gyorsulásadataiból ismerjük: a függőleges irányú gyorsulás és az ismert nehézségi gyorsulás alapján meghatározható:

$$\alpha = \arccos \frac{a_y}{g} \quad (3.1)$$

Ahol:

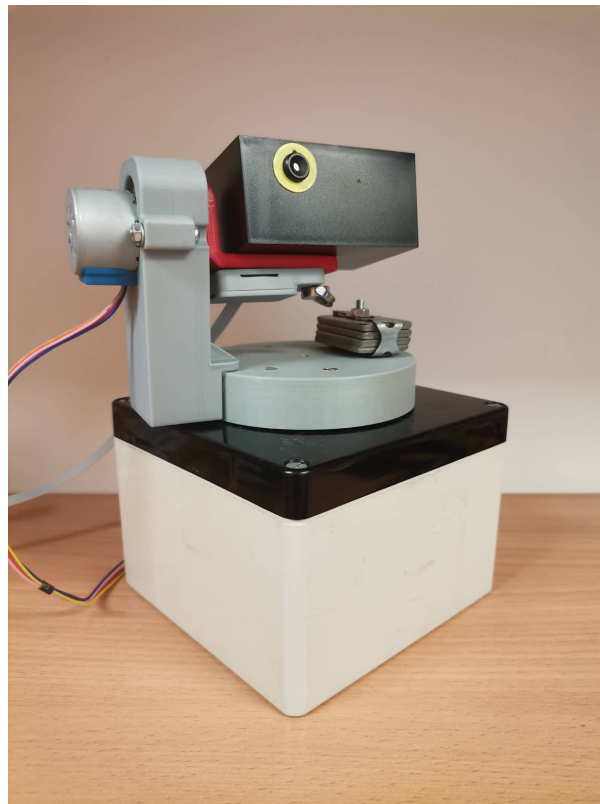
a_y : mért y-irányú gyorsulás komponens

g : nehézségi gyorsulás $\left(\approx 9.81 \frac{\text{m}}{\text{s}^2} \right)$

10. ábra Az emelkedési szög visszaszámolása

A finom mozgás elérésére megfelelő mechanikát kellett elkészíteni. A függőleges irányú forgatásért egy, a végén és közepén csapágyazott kar felel. A vízszintes eset valamivel bonyolultabb, ugyanis nagyobb, a forgás irányával párhuzamos terhelés éri a rendszert, így görgős csapágyat kellett alkalmazni. Költséghatékonyság céljából azonban megfelelően elhelyezett görgőket alkalmaztunk.

11. ábra A forgató rendszer és a szenzor összeállítva

Az első problémára a megoldást az jelentette, hogy elszigeteltük magunkat a környezettől. Levittük a kamerát egy föld alatti, egy ajtót leszámítva nyílászárómentes terembe, amiben ezáltal közel állandó hőmérséklet uralkodott. Azonban így a Nap nem volt látható. Erre volt megoldás egy forrasztópáka felhevített hegye, amely megfelelő távolságból nagyon hasonló képet mutatott, mint a Nap. A mozgás szimulálására pedig ugyanazt a 2 szabadsági fokú eszközt használtuk.

4. fejezet

Képfeldolgozás

A projekt egy sarkalatos pontja a képfeldolgozás. Mivel nincs lehetőségünk a teljes képet leküldeni a Földre, így ezt kis erőforrásokkal kell megtennünk a fedélzeten. Éppen ezért fontos, hogy a lehető legoptimálisabb algoritmust használjuk.

A korábban említettek alapján két objektumot kell detektálnunk: a Földet és a Napot. Ennek megfelelően két részre bontottuk a képfeldolgozást is: a Napkeresésre és a Földkeresésre.

4.1. Napkeresés

A Napkeresés sok szempontból okoz nehézséget. Egyrészt az esetek egyharmadában a műholdhoz képest a Föld mögött található, másrészt pedig előfordulhat, hogy kívülesik a szenzorok által lefedett térrészen, így nem látjuk. Előbbit TLE adatokból előre meg tudjuk jósolni, azonban utóbbit már csak az orientáció ismeretében. Azonban amennyiben valamely szenzoron megjelenik, úgy egy fényes pontot tapasztalnánk.

4.1.1. Iterációs megoldás

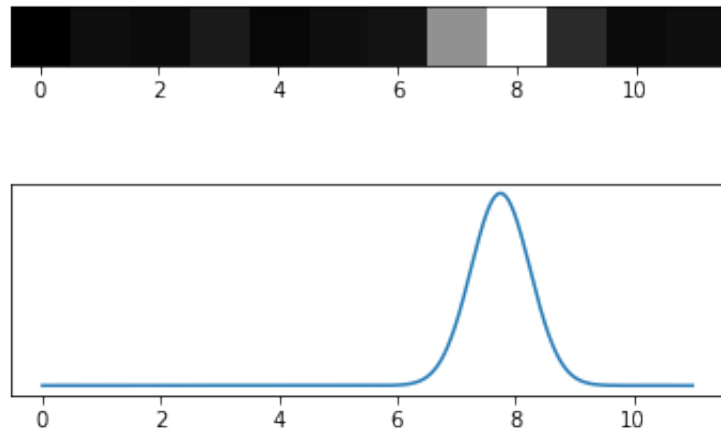
A legegyszerűbb ám legpontatlanabb megoldás, hogy megvizsgáljuk az összes pixel értékét, és amennyiben valamelyik megugorja egy empirikusan előállított küszöbértéket, úgy azt Napként kezeljük.

A gond akkor kezdődik, amikor a Napból érkező sugárzás nem egy, hanem több pixelen oszlik meg. Ekkor amellet, hogy lehet, hogy egyik pixel sem lépi át a küszöbértéket, az is megtörténhet, hogy ha netán mégis, az pontatlan eredményeket szolgál.

4.1.2. Subpixel

Alacsony felbontás esetén tudjuk alkalmazni az úgynevezett subpixel[10] eljárást. Ennek a lényege, hogy a kép felbonásánál nagyobb pontossággal meg tudjuk határozni a detektálandó objektum képen vett pozícióját.

A mi esetünkben ez tovább egyszerűsödik, ugyanis ismerjük a pixel értékét abban az esetben, amikor az összes Napból érkező sugárzás csak ezt érinti. Azaz egy függvény illesztésével nagy pontossággal meghatározható a Nap képbeli helyzete.

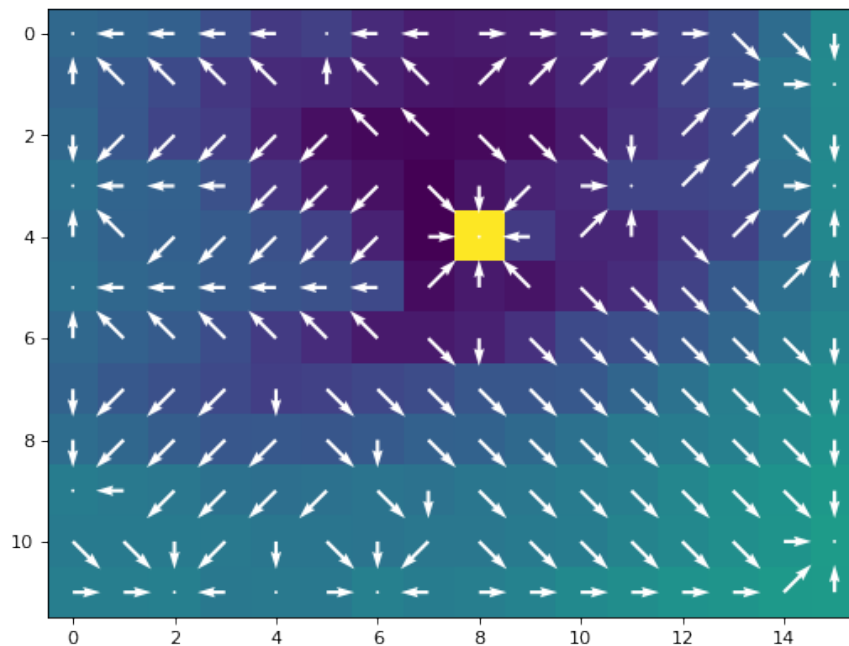

12. ábra A subpixel eljárás alkalmazása a Napon

4.1.3. Szomszédos pixel módszer

Kipróbáltunk egy módszert, amely esetben minden pixelhez hozzárendelünk egy vektort, amely a szomszédos pixelek közül (beleértve a sarkuknál érintkező szomszédokat) a legfényesebbre mutat, ezzel kapva egy, az iteratív módszernél precízebb megoldást.

Ezt a módszert a fotózott képeken teszteltük. Azt tapasztaltuk, hogy közvetlen a Nap körüli pixeleket leszámítva nincs rendszer a vektorok irányában. Ebben az esetben pedig ennél a módszernél sokkal hatékonyabb az iteratív módszer.

13. ábra A szomszédos pixel módszer

4.2. Földkeresés

A Földkeresés sem egyszerű probléma, azonban a Nappal ellentétben lényeges kiterjedése van a képeken (azaz megjelenése jelentősen nagyobb, mint két pixel), illetve mindig van olyan kamera, amely detektálni tudja.

Éppen ezért lehetőségünk van a napkereső algoritmusoknál optimálisabb, hatékonyabb eljárásokat kipróbálni. Ezidáig két módszert teszteltünk: az intervallum felező módszert és egy ún. keret módszert.

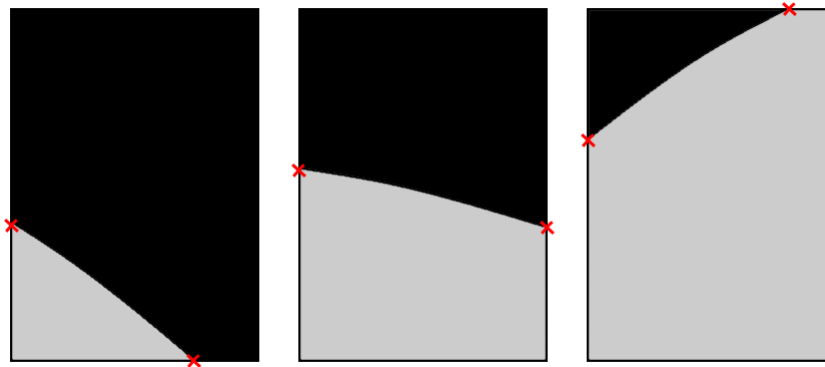
4.2.1. Intervallum felező módszer

Ez a módszer két részre bontható: egyrészt meg kell határoznunk, hogy a kép mely éleit érinti a Föld, azaz melyek azok az élek, amelyeket a Föld felszín elmetsz. Ezek után pedig intervallum felezéssel közelítjük ezeket a metszéspontokat, majd meghatározzuk az adott szenzorhoz tartozó Föld normálist.

Megvizsgáljuk, hogy a képen melyek azok a sarkok, ahol a Föld sugárzásának megfelelő küszöbértéket átlépi az adott pixel. Ennek megfelelően öt lehetőség adódhat, melyből kettő nem tartalmaz számunkra információt: ezek amikor egyik sarok sem lépi át a küszöbértéket, ekkor ugyanis a Föld méreténél fogva nem található a képen,

illetve amikor mind a négy sarka átlépi ezt az értéket, ekkor pedig az egész képen a Föld található, így nem tudunk normálist meghatározni.

A további három lehetőség esetén mindig van kettő él, amelyet elmetesz a Föld felszíne. Ennek a módszernek köszönhetően ismerjük ezeket az éleket, ezáltal pedig intervallum felezéssel meghatározható a két metszéspont.

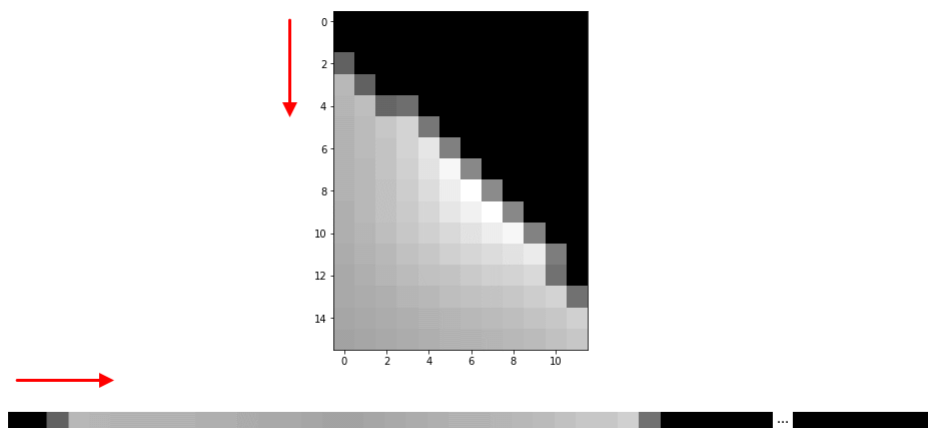
14. ábra Sematikus ábra a Föld lehetséges megjelenéseiről a szenzorok képein

A metszéspontok képen vett koordinátáit kivonva egymásból, majd elforgatva 90° -kal a megfelelő irányba megkapjuk a Föld normálisát. A forgatás irányát az érintett élek számából meg tudjuk határozni.

4.2.2. Keret módszer

Ez a módszer egy lényegesen egyszerűbb módszer a lépésszámot tekintve. Ahogy az elnevezés is árulkodik, a képnek a kép szélén elhelyezkedő pixeleit használjuk fel.

Körbehaladva a képkereten, a pixelek értékeit egy listába rendezzük úgy, hogy ismerjük az érték képen vett pozícióját. Ezután végignézzük a listát, hogy melyek azok a pixelek, amelyek átlépik a küszöbértéket. Az így kialakult szakasz kezdő és végpontja megadja a metszéspontokat. Innentől pedig a normális meghatározás az előzőekhez hasonlóan meghatározható.

15. ábra A keret módszer

Ami még a képfeldolgozásban nehézséget fog okozni, az a Nap és Földkereső algoritmusok egyesítése. Ugyanis ezt is a lehető leghatékonyabban kell megtennünk, mivel a módszerek igen különbözőek is lehetnek a végleges verzióban alkalmazott rendszerben.

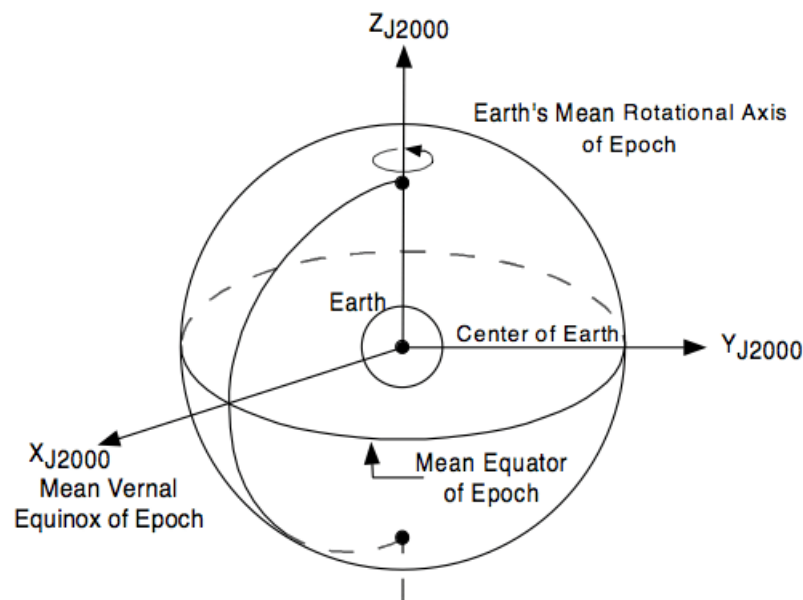
A kutatás képfeldolgozás szempontjából még igen korai fázisban van. A korábban ismertetett képfeldolgozó algoritmusokat, módszereket teszteltük, hogy megtaláljuk a céljainknak legmegfelelőbbet. Az eddig kipróbáltakon felül természetesen még rengeteg módszer van, azonban a téma bemutatásáig eddig sikerült eljutnunk.

5. fejezet

Adatfeldolgozás

A műhold TLE adatait a CelesTrak [11] oldaláról le tudjuk tölteni, amely alapján sok fontos paraméterhez férünk hozzá. Ami az orientáció meghatározása szempontjából a legfontosabb az a Föld-Nap és a Föld-műhold vektorok. Ezek a J2000 koordinátarendszerben [12] vannak megadva.

A J2000 egy Föld központú ortogonális koordinátarendszer, ahol az x-tengely a 2000. január 1. UTC 12:00 órákor a Föld középpontját és a tavaszpontot összekötő szakasszal, illetve a z-tengely a Föld forgástengelyével esik egybe, az y-tengely pedig a jobbsodrásnak megfelelően adódik.

16. ábra A J2000 koordináta rendszer

5.1. Kvaternió generálás

A műholdnak is van egy saját koordináta rendszere, melyben meg tudjuk határozni a műhold-föld és műhold-Nap vektorokat az infra szenzorok adatainak feldolgozása után. Ez a rendszer is ortogonális, így ha ismerjük a forgatás mátrixot, amivel áttérhetünk egyik rendszerből a másikba, akkor a műhold orientációját is meg tudjuk határozni.

Ahhoz, hogy tesztelni tudjuk az adatfeldolgozó rendszerünket, ezt a forgatásmátrixot véletlenszerűen generáljuk, ezzel szimulálva a képfeldolgozásból kapott adatokat. Ez azonban nem egy triviális probléma, ugyanis a mátrix elemei összefüggéseknek megfelelően adódnak.

Megoldást jelenthet a következő kifejezés [13], amelynek köszönhetően a következő paramétereket tudjuk generálni:

$$q_r = \sqrt{1 - u_1} \sin(2\pi u_2) \quad (5.1)$$

$$q_i = \sqrt{1 - u_1} \cos(2\pi u_2) \quad (5.2)$$

$$q_j = \sqrt{u_1} \sin(2\pi u_3) \quad (5.3)$$

$$q_k = \sqrt{u_1} \cos(2\pi u_3) \quad (5.4)$$

Ahol: $u_1, u_2, u_3 \in [0, 1]$

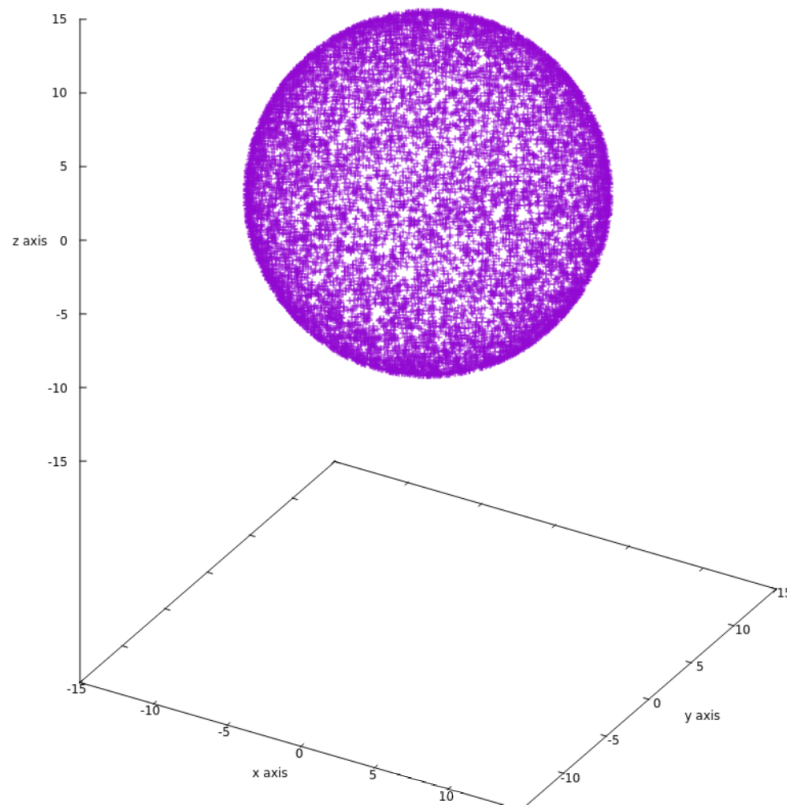
Ekkor megkapjuk a h kvaterniót:

$$h = (q_r, q_i, q_j, q_k) \quad (5.5)$$

Ezt pedig fel tudjuk használni \mathbf{R} forgatásmátrix meghatározásához a következő összefüggés [14] alapján:

$$\mathbf{R} = \begin{bmatrix} 1 - 2(q_j^2 + q_k^2) & 2(q_i q_j - q_k q_r) & 2(q_i q_k + q_j q_r) \\ 2(q_i q_j + q_k q_r) & 1 - 2(q_i^2 + q_k^2) & 2(q_j q_k - q_i q_r) \\ 2(q_i q_k - q_j q_r) & 2(q_j q_k + q_i q_r) & 1 - 2(q_i^2 + q_j^2) \end{bmatrix} \quad (5.6)$$

Ennek a generálásnak a megfelelő működését és homogén eloszlását tudjuk ellenőrizni a következő módszerrel: veszünk egy három dimenziós vektort, majd hattatjuk rá a random forgatás mátrixot. Ugyanezzel a vektorral megismételjük ezt a műveletet, minden alkalommal új mátrix generálásával. Akkor mondhatjuk, hogy a random forgatásmátrix generáló megfelelő, ha a vektorok által meghatározott pontfelhő egy gömbfelület, és ezeknek a pontok közel állandó távolságra vannak egymástól, mely a mi esetünkben jól láthatóan teljesül.

17. ábra Generált kvaterniók homogenitásának vizsgálata

5.2. Bázis transzformáció

Tegyük fel, hogy meghatároztuk a műhold-Föld és műhold-Nap vektorokat a műholdon, illetve TLE adatokból ismerjük a Föld műhold és Föld-Nap vektorokat. Korábban tárgyaltak alapján a Föld-Nap vektor közelíthető a Föld-műhold vektorral, így TLE adatokból származó egységvektorok és a műholdon mért egységvektorok, és a közbezárt szögük is megegyeznek.

Így azonban amit meg kell határoznunk az egy forgatás mátrix, amely ismeretében meg tudjuk határozni a műhold orientációját. Ezzel a dolgot leadásáig nem végeztünk, de az eddig elért részeredményeket a következőkben tárgyalom.

A keresett forgatásmátrix legyen \mathbf{M} , illetve legyen $e^{(sat)}$ a műhold-Föld egységvektor a műhold koordinátarendszerében, $e^{(J2000)}$ pedig ugyanez az egységvektor a Föld J2000-es koordinátarendszerében. Az s műhold-Nap egységvektorok esetén ugyanez a jelölés a mérvadó. A bázistranszformációt meghatározó összefüggések:

$$e^{(sat)} = \mathbf{M}^T \cdot e^{(J2000)} \quad (5.7)$$

$$s^{(sat)} = \mathbf{M}^T \cdot s^{(J2000)} \quad (5.8)$$

Továbbá mivel a vektorkettősök bezárt szöge állandó, így a következő összefüggést is felírhatjuk:

$$e^{(J2000)} \cdot s^{(J2000)} = e^{(sat)} \cdot s^{(sat)} \quad (5.9)$$

A J2000-es koordinátarendszer előre definiált és ortogonális. Ezért ezt létre kell hozzuk a műhold esetén is. Ennek úgy fogunk neki, hogy kijelölünk egy irányt, ez legyen $e_x^{(sat)}$. Ekkor a bázis másik két komponense:

$$e_y^{(sat)} = \frac{s^{(sat)} \times e^{(sat)}}{|s^{(sat)} \times e^{(sat)}|} \quad (5.10)$$

$$e_z^{(sat)} = \frac{e^{(sat)} \times e_y^{(sat)}}{|e^{(sat)} \times e_y^{(sat)}|} \quad (5.11)$$

Mely alapján a forgatásmátrixok:

$$\mathbf{M}^{(sat)} = \left(e_x^{(sat)}, e_y^{(sat)}, e_z^{(sat)} \right) \quad (5.12)$$

$$\mathbf{M}^{(J2000)} = \left(e_x^{(J2000)}, e_y^{(J2000)}, e_z^{(J2000)} \right) \quad (5.13)$$

Egy másik, hasonló esetekben alkalmazott módszer a Wahba probléma[15]. Ez egy kompakt összefüggést ad, mellyel szintén meghatározható a forgatásmátrix.

6. fejezet

Összefoglalás

Ez egy nagyon sok komponensű projekt, mely mostanáig is rengeteg bizonytalanságot hordoz magában. Ennek oka, hogy jelenleg is fut a kutatás, számos dolog még nincs tesztelve, illetve nem tisztázódott még minden a végleges formájában. Éppen ezért a dolgozat tartalma és megfogalmazása is néhol bizonytalan.

Éppen ezért ennek a dolgozatnak a célja a jelenleg is aktív kutatásunkban folyó tesztek, ötletek és módszer alkalmazások ismertetése, egy olyan környezetben, amelynél elengedhetetlen fontosságú az optimalizálás. Rengeteg kiaknázatlan és érdekes probléma vár megoldásra még, melyet a következő hónapokban szeretnénk véglegesíteni. Az elsősorban műegyetemi fejlesztésű MRC-100 műhold egyik egységeként majd a jelen tervek szerint tavasszal kerül felbocsátásra, mely eredményeit izgatottan várjuk.

Irodalomjegyzék

- [1] MRC-100. [Letöltve - 2022.11.07.].
- [2] MLX90641 adatlap. [Letöltve - 2022.11.07.].
- [3] STM32F072 adatlap. [Letöltve - 2022.11.07.].
- [4] András Pál, Masanori Ohno, László Mészáros, Norbert Werner, Jakub Ripa, Marcel Frajt, Naoyoshi Hirade, Ján Hudec, Jakub Kapuš, Martin Koleda, et al. Grbalpha: A 1u cubesat mission for validating timing-based gamma-ray burst localization. In *Space Telescopes and Instrumentation 2020: Ultraviolet to Gamma Ray*, volume 11444, pages 825–833. SPIE, 2020.
- [5] Emilian-Ionuț Croitoru and Gheorghe Oancea. Satellite tracking using norad two-line element set format. *Scientific Research and Education in the Air Force-AFASES*, 1:423–431, 2016.
- [6] Unity. [Letöltve - 2022.11.07.].
- [7] Arduino Nano. [Letöltve - 2022.11.07.].
- [8] 28byj léptető motor. [Letöltve - 2022.11.07.].
- [9] MPU-9250. [Letöltve - 2022.11.07.].
- [10] Qi Tian and Michael N Huhns. Algorithms for subpixel registration. *Computer Vision, Graphics, and Image Processing*, 35(2):220–233, 1986.
- [11] TLE adatbázis. [Letöltve - 2022.11.07.].
- [12] Vivek Vittaldev. The unified state model. derivation and applications in astrodynamics and navigation. pages 30–34, 2010.
- [13] Random kvaternió generáló algoritmus. [Letöltve - 2022.11.07.].
- [14] Drazen Svehla. Earth orientation quaternion. In *Geometrical Theory of Satellite Orbits and Gravity Field*, pages 355–361. Springer, 2018.
- [15] Grace Wahba. A least squares estimate of satellite attitude. *SIAM Review*, 7(3):409–409, 1965. DOI: 10.1137/1007077.